

Sygn. akt SDI 62/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant : Anna Kuras

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby

Radców Prawnych Anny Kończyk

w sprawie **radcy prawnego K. B.**,

obwinionego z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych i art. 12 i 19 Kodeksu

Etyki Radcy Prawnego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,

na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – na niekorzyść obwinionego,

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych

w [...],

z dnia 14 marca 2016 r., sygn. akt WO-.../2015,

zmieniającego orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby

Radców Prawnych w [...],

z dnia 11 maja 2015 r., sygn. akt D .../2015,

**uchyla zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej kary i
sprawę w tym zakresie przekazuje Wyższemu Sądowi**

**Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Radca prawny K.B. został obwiniony o nienależyte wykonywanie czynności zawodowych poprzez skierowanie w dniu 6 marca 2014 r. pisma do Generalnego Dyrektora Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, w którym odnosi się do sytuacji finansowej jedynego udziałowca Skarżącej oraz do faktu, że Skarżąca występowała jako wykonawca drogi startowej na lotnisku [...], stwierdzając, że Skarżąca wadliwie wykonała prace, co spowodowało zamknięcie lotniska, oraz podnosi, że koszty naprawy i odszkodowań przewyższą kwotę kilkudziesięciu milionów złotych, w sytuacji gdy wcześniej świadczył pomoc prawną na rzecz Skarżącej w zakresie objętym niezakończonym dotąd sporem sądowym dotyczącym odpowiedzialności kontraktowej z tytułu wykonania pasa startowego na lotnisku [...], tj. w sprawie dotyczącej czynu naruszającego podstawowe wartości i zasady wykonywania zawodu radcy prawnego, określone w art. 12 i 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, ogłoszonego uchwałą nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 roku w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] orzeczeniem z dnia 11 maja 2015 roku, sygn. akt D .../2015, uznał radcę prawnego K. B., winnym zarzucanego wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego czynu, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 12 i 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za czyn ten na podstawie art. 64 ust. 1 i art 65 ust. 1 pkt 4 ustawy wymierzył karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego

na czas 6 miesięcy oraz dodatkowo na podstawie art 65 ust. 2b ustawy orzekł zakaz patronatu na czas 5 (pięciu) lat.

Odwołanie od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] złożył obwiniony radca prawny K.B., zarzucając rażące naruszenie art. 12 i art. 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. W konkluzji obwiniony radca prawny K.B. wniósł o uniewinnienie go od popełnienia zarzucanych mu czynów.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] orzeczeniem z dnia 14 marca 2016 roku, , zmienił zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 11 maja 2015 roku, sygn. D .../2015, w ten sposób, że uznał radcę prawnego K. B. za winnego naruszenia art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych oraz art. 12 i art. 22 ust. 1 lit. a Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za czyn ten na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy o radcach prawnych wymierzył karę pieniężną w kwocie 3000 zł oraz dodatkowo, na podstawie art. 65 ust. 2a ustawy o radcach prawnych, orzekł zakaz wykonywania patronatu na okres 3 lat.

Kasację od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] wniósł Minister Sprawiedliwości, który zaskarżając ww. orzeczenie w całości na niekorzyść obwinionego radcy prawnego K. B. zarzucił rażące naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 413 § 1 pkt 5 i 6 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k., stosowanych odpowiednio na mocy art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, polegające na wskazaniu w podstawie prawnej skazania art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy dotyczącego kary nagany oraz art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy dotyczącego kary pieniężnej, gdy w tenorze orzeczenia wymieniono jedynie karę pieniężną, przez co zachodzi sprzeczność w treści skarżonego orzeczenia, uniemożliwiająca jego wykonanie,

stanowiąca bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

W konkluzji Minister Sprawiedliwości wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości jest zasadna o tyle, że spowodowała uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej kary i przekazanie sprawy w tym zakresie Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Na wstępie wskazać należy, że w realiach przedmiotowej sprawy nie znalazł potwierdzenia zarzut naruszenia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] przepisu art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Zgodnie bowiem z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. sąd uchyla zaskarżone orzeczenie, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, jeżeli zachodzi sprzeczność w treści orzeczenia, uniemożliwiająca jego wykonanie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że sprzeczność stanowiąca bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., musi dotyczyć dyspozytywnej części orzeczenia. Nie stanowi jej sprzeczność między treścią samego orzeczenia a jego uzasadnieniem, a tym bardziej sprzeczność w treści samego uzasadnienia orzeczenia. Ponadto chodzi tu o sprzeczność na tyle zasadniczą, że uniemożliwia ona wykonanie orzeczenia (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2008 r., II KK 309/08, R-OSN KW 2008, poz. 2557*). Za określone w pkt 7 § 1 art. 439 k.p.k. uchybienie uznaje się jedynie sprzeczność w treści orzeczenia uniemożliwiająca jego wykonanie. Musi to

być zatem, gdy chodzi o wyrok, sprzeczność między poszczególnymi jego rozstrzygnięciami i to nie każda, lecz tylko taka, która powoduje, że niemożliwe staje się jego wykonanie. Przepis ten nie obejmuje więc sytuacji, gdy sprzeczność w treści wyroku utrudnia jedynie, ale nie uniemożliwia jego wykonania, ani też sytuacji, gdy sprzeczność zachodzi między samym wyrokiem, tj. jego treścią (częścią dyspozytywną), a jego uzasadnieniem, jako że uzasadnienie to nie stanowi integralnego elementu treści wyroku. W tym pierwszym przypadku, stosownie do treści art. 13 § 1 k.k.w., możliwe jest wystąpienie do sądu, który wydał orzeczenie, o rozstrzygnięcie wątpliwości, co do jego wykonania, a w drugim mamy do czynienia z rażącą obrazą prawa materialnego lub procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść wyroku w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1 lub 2 k.p.k., lecz nie z uchybieniem, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 września 2010 r., II KK 42/10, OSNKW 2010, nr 11, poz. 101; z dnia 19 października 2010 r., III KK 108/10, LEX nr 653680*).

Mając powyższe na uwadze uznać należało, że w treści zaskarżonego kasacją orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] nie zachodzi sprzeczność uniemożliwiająca jego wykonanie. Przypomnieć bowiem należy, że w pkt 1 zaskarżonego kasacją orzeczenia wymierzono obwinionemu radcy prawnemu K. B. karę pieniężną w kwocie 3000 zł, przy czym jako podstawę prawną tego rodzaju orzeczenia powołano art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy (dotyczący kary nagany) oraz art. 65 ust. 1 pkt 3 (dotyczący kary pieniężnej). Nadto na podstawie art. 65 ust. 2a ustawy o radcach prawnych orzeczono zakaz wykonywania patronatu na okres 3 lat. Nie może zatem budzić wątpliwości, że obwinionemu wymierzona została kara pieniężna w kwocie 3000 zł i nie zachodzi jakakolwiek przeszkoda w wykonaniu tego orzeczenia.

Samo natomiast powołanie w podstawie wymiaru kary dyscyplinarnej, oprócz prawidłowo wskazanego art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych, także art. 65 ust. 1 pkt 2 tejże ustawy, w niczym nie uniemożliwia wykonania omawianego orzeczenia.

Prawdą jest natomiast, że w uzasadnieniu swojego orzeczenia Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w [...], uzasadniając rozstrzygnięcie co do kary, wskazał że „adekwatna będzie kara nagany wraz z karą pieniężną”. O ile na gruncie obowiązującej ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych nie jest w ogóle możliwe łączenie kary nagany z karą pieniężną (art. 65¹ ustawy o radcach prawnych), to opisana sprzeczność nie oznacza jednak uchybienia, o jakim mowa w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Jest to bowiem sprzeczność między treścią orzeczenia i jego uzasadnieniem, a nie sprzeczność w treści samego orzeczenia, jak tego wymaga wskazany przepis. Tego rodzaju uchybienie uznać należało za rażącą obrazę przepisu prawa procesowego tj. art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., która mogła mieć wpływ na treść wyroku w zakresie wymierzonej obwinionemu radcy prawnemu K. B. kary. O ile prawdą jest, że w razie istniejącej między wyrokiem a uzasadnieniem sprzeczności, decydujące znaczenie ma treść ogłoszonego rozstrzygnięcia, to jednak umotywowanie innej kary niż wymierzona w orzeczeniu powoduje niepewność co do tego, czy do błędu doszło przy sporządzaniu uzasadnienia, czy też na etapie orzekania (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., V KKN 531/99, LEX nr 50936*).

Tym samym, o ile w realiach przedmiotowej sprawy nie stwierdzono zaistnienia uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., to jednak wniesienie kasacji przez podmiot wymieniony w art. 521 k.p.k. w powiązaniu z kierunkiem i treścią kasacji, a także stwierdzonym naruszeniem art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. powoduje, że możliwe stało się uwzględnienie kasacji, a w następstwie tego uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej kary i

przekazanie sprawy w tym zakresie Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

kc